Dosarul nr. 4r-1738/24 Judecătoria Anenii Noi (sediul Central)
4-22157590-02-4r-18042024 Judecător Nicolae GHEDROVICI

D E C I Z I E
în numele Legii

23 septembrie 2024 **mun.Chişinău**

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CHIŞINĂU
Avînd în componența sa:
Președintele ședinței: Oxana ROBU,
Judecători: Vitalie BUDECI și Vladislav SCHIBIN

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de Primarul orașului Căușeni Anatolie DONȚU împotriva Hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) nr. 4-36/24 din 18 martie 2024, în cauza contravențională intentată în privința lui SANDU Lidia în temeiul art. 116 alin.(2) Cod contravențional.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 28.10.2022 până la 18.03.2024;
în Curtea de Apel Chişinău, din 18.04.2024 până la 04.07.2024 (în procedura judecătorului Ion SECRIERU), din 04.07.2024 până la 23.09.2024 (în procedura judecătorului Vitalie BUDECI);
Procedura de citare legal executată.

Verificând legalitatea Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 27.10.2022, primarul Anatolie DONȚU, din cadrul Primăriei orașului Căușeni, a întocmit proces-verbal cu privire la contravenție nr. 22, prin care a constatat, că SANDU Lidia a comis fapta contravențională prevăzută de art. 116 alin.(2) Cod contravențional, prin acapararea unui sector de teren proprietate publică cu suprafața de 0,18 ha, din terenul cu suprafața totală de 1,0629 ha.

Astfel, acțiunile cet. SANDU Lidia au fost încadrate potrivit prevederilor art. 116 alin.(2) Cod contravențional, după indicii calificativi: „ocuparea nelegitimă a terenurilor, îngrădirea lor”.

La data de 08.11.2022, SANDU Lidia a înaintat contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 22 din 27.10.2022, prin care a solicitat dispunerea nulității acestuia și încetarea procesului contravențional în privința sa. În motivare, a indicat că a fost indusă în eroare de către funcționarii primăriei, în actul de constatare nu sunt menționate dimensiunile acaparării terenului, la care construcții este aferent terenul

presupus, nu au fost aduse probe pertinente, i-a fost încălcat dreptul la apărare și la un proces echitabil.

2. *Prin Hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) nr. 4-36/24 din 18 martie 2024,* s-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 22 din 27.10.2022, întocmit în privința cet. SANDU Lidia, învinuită de comiterea contravenției prevăzute de art. 116 alin.(2) Cod contravențional, în temeiul art. 445 alin.(1) Cod contravențional și s-a încetat procesul contravențional.

3. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, Primarul orașului Căușeni Anatolie DONȚU a declarat recurs* în termenul legal, prin care solicită admiterea recursului, casarea Hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) nr. 4-36/24 din 18 martie 2024, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri de recunoaștere a cet. SANDU Lidia culpabila de comiterea contravenției prevăzute de art. 116 alin.(2) Cod contravențional al RM.

În motivarea recursului agentul constatator a menționat că, Hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) nr. 4-36/24 din 18 martie 2024 este neîntemeiată, din considerentul că, instanța a dat doar o apreciere probelor prezentate la materialele cauzei contravenționale, şi nu a solicitat administrarea suplimentară a unor acte probatorii în cazul constatării lipsei acestora, circumstanțe care ar fi putut fi examinate şi verificate prin prisma argumentelor participanților la proces, ca ulterior să fie emisă o hotărâre motivată, clară şi conform prevederilor legale la caz.

Susține recurentul că timpul comiterii contravenției fiind identificat ca petrecut în toamna anului 2021, nefiind comis timp de o zi, gardul fiind montat pe parcursul lunii septembrie, ceea ce reiese şi din afirmațiile contravenientei date atât în cadrul audierii.

Menționează că, la judecarea cauzei instanța de fond era obligată a ține cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că, la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum şi alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet şi obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil şi la apărare, ceea ce nu rezultă din hotărârea anularea căreia se solicită.

Subliniază că la judecarea cauzei în instanță s-a desfășurat cu nerespectarea prevederilor normelor contravenționale ce reglementează procedura respectivă. Or, Hotărârea judecătorească urmează a cuprinde, circumstanțele constatate, probele pe care se întemeiază concluzia, norma contravențională în baza căreia este adoptată soluția, astfel urmând a fi dată în strict conformitate cu prevederile art.462 Cod contravențional.

Reiterează recurentul că vina făptuitoarei SANDU Lidia a fost stabilită cu certitudine, ultima recunoscând timpul şi locul comiterii faptei imputate.

A invocat că la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție a respectat normele procesuale și materiale, a prezentat probe acumulate în cadrul dosarului contravențional intentat împotriva cet. SANDU Lidia.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art. 3 alin.(1) Cod de Procedură Penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

În conform art.471 alin.(1) alin.(1) Cod Contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art. 447 alin.(1), (2) Cod de Procedură Penală (în redacția Legii nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod Contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri.

La data de 05.08.2024 prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, cet. BURUIAN Gheorghe a depus referință asupra recursului declarat de Primarul orașului Căușeni Anatolie DONȚU împotriva Hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) nr. 4-36/24 din 18 martie 2024, prin care a solicitat admiterea recursului declarat cu constatarea vinovăției cet. SANDU Lidia în temeiul art. 116 alin.(2) Cod contravențional.

La data de 07.08.2024 prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, cet. SANDU Lidia a depus referință asupra recursului declarat de Primarul orașului Căușeni Anatolie DONȚU împotriva Hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) nr. 4-36/24 din 18 martie 2024, prin care a solicitat respingerea ca fiind nefondat recursul declarat cu menținerea hotărîrii recurate fără modificări ca fiind una legală și întemeiată.

A invocat SANDU Lilia în referința depusă despre faptul că în actul anexat nu este indicat la care construcții este aferent terenul presupus acaparat de ea, care sunt dimensiunile acestui teren şi cine sunt proprietarii acestor construcții. Mai apoi au spus că trebuie să facă un proces-verbal pentru acapararea terenului ilegal. A fost întrebată cînd şi în ce condiții a acaparat terenul. A spus că, în anul 2006 cînd a devenit posesoare a cazangeriei din strada sus indicată, gardul deja era instalat, era pur şi simplu din plasă metalică(rabița) şi pilonii din beton, dar cine a instalat gardul şi cînd a, spus că nu ştie.

Indică că agentul constatator n-a stabilit în nici un fel faptul acaparării terenului, deoarece schimbarea unei plase existente încă pînă la procurarea încăperilor în legătură cu ieșirea ei din uz şi pierderea aspectului estetic nu înseamnă în nici un caz acaparare, aceleași cai de acces spre teren au fost păstrate, iar nu a făcut nici o acțiune ce ar confirma intenția mea de a utiliza acest teren în scopuri personale. Terenul e în aceiași

stare în care se afla în anul 2006, nici o modificare n-a fost admisă, prin căile de acces spre el poate trece oricine, fapt dovedit chiar prin aceia că persoanele oficiale care au efectuat măsurările, fotografierea şi Actul au venit la fața locului fără ea sau altcineva, întrând fără careva impedimente.

Consideră că hotărârea Judecătoriei Anenii Noi sediul Central din 18 martie 2024 prin care a fost anulat procesului-verbal cu privire la contravenție nr.22 din 27.10.2022 întocmit în privința cet. SANDU Lidia învinuită în comiterea contravenției prevăzute de art.116 alin.(2) Cod contravențional şi în temeiul art.445 alin.(1) din Codul contravențional a fost încetat procesul contravențional pe motivele expuse în partea motivată a hotărârii, este una întemeiată şi motivată.

Din cele relatate supra solicită respingerea recursului ca neîntemeiat şi nefondat, depus de primarului orașului Căușeni asupra hotărârii judecătoriei Anenii Noi sediul Central din 18.03.2024, cu menținerea hotărârii atacate.

5. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate şi cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge ca fiind nefondat recursul declarat de Primarul orașului Căușeni Anatolie DONȚU împotriva Hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) nr. 4-36/24 din 18 martie 2024, din considerentele ce succed.*

În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs *respinge recursul şi menține hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

Instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 şi Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În corespundere cu prevederile art. 7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea nomelor prezentului cod.

Conform prevederilor art.8 alin.(2) Codul Contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

În temeiul prevederilor art. 10 Codul Contravențional al RM, constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșita cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională.

În temeiul art. 375 alin.(1) din Codul contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.

În corespundere cu prevederile art.440 alin.(1) Cod Contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Conform prevederilor art.442 alin.(1) Cod Contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existenta acestei fapte.

Dispoziția art. 425 alin.(1)-(5) din Codul contravențional prescrie că, probele sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care şia format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are valoare prestabilită. Sunt admisibile probele pertinente, concludente şi utile, administrate în conformitate cu prezentul cod.

Este de menționat că, la judecarea cauzei instanța de fond a ținut cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că, la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum și alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și la apărare.

6. În fapt, potrivit materialelor cauzei Colegiul penal reține că, la data de la data de 27.10.2022, agentul constatator primarul Primăriei orașului Căușeni, Anatolie DONȚU, a

întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție nr. 22, prin care a constatat, că SANDU Lidia a comis fapta contravențională prevăzută de art. 116 alin.(2) Cod contravențional, prin acapararea unui sector de teren proprietate publică cu suprafața de 0,18 ha, din terenul cu suprafața totală de 1,0629 ha.

Astfel, acțiunile cet. SANDU Lidia au fost încadrate potrivit prevederilor art. 116 alin.(2) Cod contravențional, după indicii calificativi: „ocuparea nelegitimă a terenurilor, îngrădirea lor".

Procesul-verbal de constatare a contravenției a fost întocmit pe 27.10.2022, în prezența persoanei în privința căreia a fost întocmit procesul contravențional SANDU Lidia.

7. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Colegiul Penal conchide, că recurentul nu a prezentat instanței de recurs careva argumente și probe prin care s-ar dovedi netemeinicia și ilegalitatea soluției adoptate de prima instanță, din care considerente va respinge ca nefondat recursul declarat în prezenta cauză, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Așadar, Colegiul relevă că, pentru respectarea garanțiilor procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumția de nevinovăție, prevăzută de art. 6 § 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, instanța de judecată verifică legalitatea şi temeinicia procesului verbal cu privire la contravenție şi sancțiunea aplicată.

Cu referire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, analizând cuprinsul acestuia prin raportare la cerințele prevăzute de lege sub sancțiunea nulității absolute, Colegiul penal constată că dispozițiile legale în materie nu au fost respectate. Astfel, procesul-verbal nu cuprinde toate mențiunile prevăzute de art. 443 și art. 445 din Codul contravențional.

În conformitate cu art. 442 alin.(1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

În temeiul art. 441 alin.(1) CC, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care: a) nu există faptul contravenției.

Consecvent la cele expuse instanța de recurs statuează că conform art.443 alin.(1) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde data (ziua, luna, anul) şi locul încheierii; calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă; numele, prenumele, domiciliul, ocupația contravenientului, datele din buletinul lui de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; *fapta contravențională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție; încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției*; aducerea la cunoștința contravenientului şi a victimei a drepturilor şi obligațiilor lor prevăzute la

art.384 şi 387; obiecțiile şi probele pe care contravenientul le aduce în apărarea sa, precum şi obiecțiile şi probele victimei.

Legiuitorul la art. 445 alin.(1) Cod contravențional a legiferat în mod expres consecința nulității absolute, care intervine în mod imperativ, prin efectul legii, și care urmează a fi aplicată de instanța de judecată, în cazul neconsemnării în procesul verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele şi funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal şi la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, ***a circumstanțelor comiterii*** şi încadrării juridice a faptei contravenționale săvârșite ***şi a datei comiterii acesteia,*** a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna.

Instanța reiterează faptul că, prezumția de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenție, a fost supusă atenției Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, își exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenției în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanțiilor fundamentale, printre care și prezumția de nevinovăție, care protejează cetățenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităților, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenție. Reiterând importanța, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanții, destinată să restabilească echilibrul dintre presupușii autori ai faptelor ilegale și autoritățile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

8. Colegiul relevă că, conform art. 443 alin.(1) lit. d) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție trebuie să conțină, *fapta contravențională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție*.

În așa fel se constată că învinuirea formulată de agentul constatator nu este una concretă, constituind nimic altceva decât o expunere abstractă şi formală a elementelor contravenției prevăzute de art. 116 alin.(2) Cod contravențional, or la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 22 din 27.10.2022, de către agentul constatator nu a fost stabilit timpul comiterii faptei imputate făptuitorului, or careva date în acest sens lipsesc.

Instanța de recurs, examinând aspectele relevate menționează, că procesul-verbal nu corespunde exigențelor art.443 alin.(1) lit. d) Cod contravențional, agentul constatator admițând omisiuni care atrag conform art.445 Cod Contravențional, nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție, or învinuirea formulată cet. SANDU Lidia în procesul-verbal cu privire la contravenție se prezintă a fi una incertă şi abstractă, fără indicarea

circumstanțelor care au importanță fundamentală pentru stabilirea faptelor şi consecințelor juridice și fără indicarea timpului săvârșirii contravenției.

Încălcările menționate nu au fost înlăturate de către agentul constatator la examinarea cauzei contravenționale și respectiv acesta fiind nul nu poate fi pus la baza constatării vinovăției lui SANDU Lidia.

Cu referire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, analizând cuprinsul acestuia prin raportare la cerințele prevăzute de lege sub sancțiunea nulității absolute, Colegiul penal constată că dispozițiile legale în materie nu au fost respectate. Astfel, procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 22 din 27.10.2022, nu cuprinde toate mențiunile prevăzute de art. 443 și art. 445 din Codul contravențional.

Cu titlu preliminar, se impun a fi făcute câteva considerații referitoare la natura juridică a procesului-verbal cu privire la contravenție, precum și la forma acestuia. Procesul-verbal de contravenție materializează o manifestare de voință cu caracter unilateral a unei autorități publice (prin intermediul persoanelor care au calitatea de agenți constatatori) și reprezintă un act unilateral cu caracter individual, emis în baza puterii publice, cu scopul de a produce efecte juridice. Procesul-verbal cu privire la contravenție reprezintă un act probator al unei contravenții și trebuie să conțină mențiunile prevăzute de art. 443 și art. 445 din Codul contravențional.

Exigențele prevăzute în articolele citate sunt imperative, întrucât rațiunea instituirii lor a rezidat în conferirea competențelor instanței pentru cercetarea legalității actului constatator prin stabilirea faptelor materiale și verificarea încadrării juridice pe care acestea au primit-o și justețea sancțiunii aplicate. De asemenea, caracterul efectiv al prezumției de nevinovăție impune obligația instituirii unor garanții legale și de ordin practic, cum ar fi descrierea circumstanțelor comiterii faptei contravenționale săvârșite.

9. În lumina celor relatate, Colegiul penal reține că în procesul-verbal cu privire la contravenție agentul constatator nu a fost stabilit timpul comiterii faptei imputate lui SANDU Lidia, cît și circumstanțele comiterii faptei. Astfel Colegiul reține că fapta contravențională descrisă de agentul constatator în procesul verbal cu privire la contravenție este lipsită de precizie și claritate, și cu o exprimare vagă, adică a înaintat o învinuire neclară atât pentru persoana pusă sub acuzare, cât și pentru instanță care urmează a soluționa cauza, acționând în așa mod contrar prevederilor art. 5 alin.(2) din Codul contravențional, care interzice interpretarea extensivă defavorabilă şi aplicarea prin analogie a legii contravenționale, adică contrar principiului legalității.

Astfel, Colegiul penal reține faptul că neconsemnarea, nu doar efectivă, dar și neconsemnarea veridică, completă a datelor și faptelor indicate la art. 443 Cod contravențional, fapt care afectează în mod esențial fondul cauzei și nu poate fi înlăturată de instanță, atrage nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, or o altă interpretare, având caracter extensiv-defavorabil, este interzisă potrivit art. 5 Cod contravențional.

Astfel, instanța de recurs reține că, contrar prevederilor art. 442 alin.(1) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit de către agentul constatator *fără a fi indicate circumstanțele comiteri faptei cît şi a datei comiterii acesteia.* Astfel, rezultă că învinuirea lui SANDU Lidia formulată în săvârșirea

contravenției prevăzută de art. 116 alin.(2) Cod contravențional, este una neconcretă, lipsind contravenientul de dreptul de a fi informat asupra naturii şi cauzei acuzației aduse împotriva sa şi să dispună de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale de la această învinuire neconcretă și lipsită de precizie, drept garantat de art. 6 par. 3 lit. a) şi b) din CEDO, or, conform hotărârii din 25 septembrie 2008 în cauza Seliverstov vs. Rusia, CtEDO a subliniat că art. 6 par. 3 lit. a) al Convenției, recunoaște dreptul acuzatului de a fi informat oficial nu numai cu privire la învinuirile ce i se aduc, adică despre faptele, pe care el probabil le-a săvârșit şi pe care se întemeiază învinuirile înaintate, ci de asemenea şi cu privire la calificarea juridică a acestor fapte. Aceasta informație trebuie să fie amănunțită.

Deci, analizând conținutul procesului-verbal contestat sub aspectul legalității întocmirii sale, instanța de recurs reține că nu există o identitate deplină între descrierea circumstanțelor comiterii faptei contravenționale în raport cu încadrarea juridică.

Consecvent la cele expuse instanța de recurs statuează că conform art.443 alin.(1) lit. d) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde *timpul săvârşirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice.*

Legiuitorul la art. 445 alin.(1) Cod contravențional a legiferat în mod expres consecința nulității absolute, care intervine în mod imperativ, prin efectul legii, și care urmează a fi aplicată de instanța de judecată, în cazul neconsemnării în procesul verbal cu privire la contravenție *a circumstanțelor comiterii şi a datei comiterii acesteia.*

Instanța reiterează faptul că, prezumția de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenție, a fost supusă atenției Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, își exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenției în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanțiilor fundamentale, printre care și prezumția de nevinovăție, care protejează cetățenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităților, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenție. Reiterând importanța, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanții, destinată să restabilească echilibrul dintre presupușii autori ai faptelor ilegale și autoritățile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

Colegiul relevă că, dispozițiile Codului contravențional nu prevăd posibilitatea completării mențiunilor procesului-verbal de contravenție în faza judecării contestației. Mai mult, datele prezentate în fața instanței nu au fost supuse dezbaterii la momentul încheierii procesului-verbal, fapt care presupune din start încălcarea principiului contradictorialității.

Instanța de recurs, examinând aspectele relevate menționează, că procesul-verbal nu corespunde exigențelor art.443 Cod contravențional, agentul constatator admițând omisiuni care atrag conform art.445 Cod Contravențional, nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție. Încălcările menționate nu au fost înlăturate de către agentul

constatator la examinarea cauzei contravenționale şi respectiv acesta fiind nul nu poate fi pus la baza constatării vinovăției lui SANDU Lidia.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că la constatarea faptei, agentul constatator a încălcat prevederile art. 443 din Codul contravenționale, or la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, nu a stabilit circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice și nu a indicat comiterii acesteia, și în atare situație, omisiunile depistate în procesul-verbal cu privire la contravenție manifestate prin neconsemnarea datelor şi faptelor indicate în art. 443 Cod contravențional, determină, de rând cu încălcările constatate mai sus, nulitatea actelor procesuale întocmite în cazul dat şi încetarea procesului contravențional pornit în privința făptuitorului.

Astfel, instanța de recurs reține că, contrar prevederilor art. 442 alin.(1) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit de către agentul constatator pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 116 alin.(2) din Codul contravențional, iar ca rezultat nu a fost stabilit timpul comiterii faptei imputate lui SANDU Lidia, cît și circumstanțele comiterii faptei, prin urmare, elementul obligatoriu pe care urmează să-l întrunească procesul verbal cu privire la contravenție, cel al indicării datei și circumstanțelor comiterii faptei contravenționale, au fost omise de către agentul constatator. Drept urmare, Colegiul stabilește că, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost încheiat cu încălcarea prevederilor art. 443 din Codul contravențional, în particular dispozițiilor alin.(1) lit. d).

10. Colegiul penal menționează că, cu privire la contravenția a cărei comitere a fost reținută în sarcina lui SANDU Lidia, instanța de recurs a observat că în cauză nu s-a făcut dovada veridicității situației de fapt reținute în procesul-verbal de contravenție constatată de către agentul constatator, prin probe certe, pertinente şi de netăgăduit, astfel încât în favoarea persoanei în privința căreia a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție acționează principiul in *dubio pro reo*. În lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța reține că acesta este un principiu complementar prezumției de nevinovăție. Înfăptuirea justiției cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă. De altfel, potrivit art. 375 alin.(3) din Codul contravențional, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condițiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite.

Concluzionând, instanța de recurs relevă că procesul-verbal contestat este lovit de nulitate, care poate fi invocată și din oficiu, or, legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma „*ad validitatem",* cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond şi de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 din Codul contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 din Codul contravențional.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că la examinarea cauzei contravenționale, instanța va ține cont de rigorile art. 458 din Codul contravențional, care indică că,

examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine, caracterul veridic al contravenției imputate, existenta cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existenta circumstanțelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancționării şi, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale, alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Prin prisma prevederilor ce guvernează speța dedusă judecății, instanța de recurs reiterează că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârșirii de noi contravenții. Concomitent, instanța de recurs reține că procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare se bucură de prezumția de legalitate, prezumție care, la rândul său, se bazează pe prezumția de autenticitate şi de veridicitate, până în momentul în care această prezumție nu este răsturnată categoric.

De asemenea, CEDO, în speța Luka contra României a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora şi fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61). Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța şi incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei [Jahnke şi Lenoble împotriva Franței (dec.),nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006].

În susținerea poziției sale, instanța de recurs elucidează că, procesul-verbal de constatare și sancționare nu poate face dovada deplină, prin el însuși, a existenței faptei, a autorului acesteia și a vinovăției, acest proces-verbal, fiind doar actul prin care o persoană este acuzată de săvârșirea contravenției. Or, este esențial faptul că, prezumția de veridicitate a faptelor constatate de agent și consemnate în procesul-verbal nu are caracter absolut, mai ales în cazul în care din probele administrate de „acuzare" instanța nu poate fi convinsă de vinovăția „acuzatului", dincolo de îndoiala rezonabilă, cu atât mai mult în conjunctura în care, așa cum a fost stabilit în cauza pendinte, la materialele cauzei nu a fost anexată de către agentul constatator nici o probă întru confirmarea învinuirii aduse cet. SANDU Lidia.

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil *(Ruiz Torija contra Spaniei,*

09.12.1994, §29; Papon contra Franței (nr.2), dec., 15.12.2001; Boldea contra României, 15.02.2007, §30).

11. Cu referire la situația analizată supra, în cadrul examinării recursului, Colegiul a fost în imposibilitate de a stabili elementele de bază în această cauză, care ar proba vinovăția lui SANDU Lidia, în conjunctura în care, agentul constatator nu a stabilit circumstanțele și data comiterii faptei contravenționale, circumstanțe în care se remarcă lipsa dovezilor veridicității situației de fapt, reținute în procesul-verbal cu privire la contravenție contestat, astfel încât în favoarea contestatarului acționează principiul *in dubio pro reo.*

În această ordine de idei, Colegiul penal subliniază că, deși procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare sunt acte administrative care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, sancționare contravențională a persoanei trebuie să fie susținută prin probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție.

Astfel, instanța de recurs remarcă că vinovăția este unul din elementele constitutive a unei contravenții, care urmează a fi dovedită de agentul constatator, ori conform art. 7 Cod Contravențional persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod. Tot în acest context, potrivit art. 375 Cod Contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat sa dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Potrivit principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzut la art. 8 din Codul contravențional, persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție și numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională, Colegiul penal constată omisiunea agentului constatator de a stabili corect și obiectiv, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, prin probe pertinente și concludente și respectiv, ajunge la concluzia că este ilegal a trage persoana la răspundere contravențională în temeiul unui proces-verbal care constată în mod arbitrar fapta comisă și încadrarea acestei fapte în temeiul normei speciale din Codul contravențional.

Colegiul reține că este inadmisibilă și contrară inclusiv principiilor consacrate de Legea contravențională la articolele 5, 7 și 8, întocmirea unui proces verbal în lipsa unui suport probator suficient, care urmează a fi cercetat în mod obiectiv conform art. 425 alin.(3) Cod contravențional, de către agentul constatator și care urmează să stea la baza formulării concluziei privind comiterea faptei în circumstanțe concrete, săvârșirea faptei de către contravenient, întrunirea a faptei comise de contravenient a tuturor elementelor constitutive a componenței de contravenție în baza căreia a fost încadrată juridic fapta,

cât și lipsa circumstanțelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, sau al răspunderii contravenționale.

Prin urmare, în speță, agentul constatator având obligația pozitivă în susținerea învinuirii, nu a convins dincolo de orice dubiu instanța că, prezumția relativă de care se bucură procesul-verbal de contravenție este pe măsură să tindă la sancționarea lui SANDU Lidia, în lipsa altor probe care ar putea colabora între ele și în final consumarea raportului juridic de conflict. De rând cu acest fapt, instanța de recurs reține că, potrivit legii, într-un proces contradictoriu, ține de obligațiunea organelor ce au întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție de a prezenta probele în susținerea celor indicate în acesta și de a întocmi procesul verbal cu privire la contravenție în conformitate cu prevederile art. 443 Cod Contravențional, iar instanța de judecată examinează cauza în baza probelor prezentate de părțile egale în drepturi, făcându-le analiza şi aprecierile respective. În asemenea circumstanțe Colegiul atestă o învinuire formală și nemotivată, fapt care inevitabil determină încetarea procesului contravențional.

În final, Colegiul alăturat instanței de judecată conchide că este necesară şi oportună doar decalarea nulității absolute a procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 22 din 27.10.2022 2023, cu încetarea procesului contravențional, deoarece procesul-verbal contestat nu întrunește condițiile specificate de art. 445 din Codul contravențional și duce la nulitatea absolută a acestuia.

12. Se apreciază că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor, a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea cauzei contravenționale sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Conform prevederilor art.470 Cod contravențional, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art.466 Cod contravențional, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Nici un motiv din cele indicate în dispoziția normei cuprinse la art.467-468 Cod contravențional nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept și care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din lecturarea textului hotărârii adoptate și pronunțate asupra vinovăției făptuitorului pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 116 alin.(2) Cod Contravențional, nu se reliefează împrejurarea că prima instanță a adus atingere art.6 CEDO, prin prisma motivării hotărârii judecătorești, or hotărârea cuprinde, circumstanțele constatate, probele pe care se întemeiază concluzia, norma contravențională în baza căreia este adoptată soluția, fiind dată în conformitate cu prevederile articolului 462 Cod contravențional.

Astfel, Colegiul Penal menționează că careva încălcări, sau abateri de la norma de drept, la emiterea încheierii, instanța de fond nu a admis, temeiurile invocate de recurent, neavând suport de fapt și de drept, or, nu era posibilă descoperirea și ridicarea probelor prin intermediul unei alte măsuri. Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de fond a pronunțat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de

apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CEDO Garcia Ruiz versus Spania)*.

Colegiul penal reiterează că, argumentele aduse de către agentul constatator în susținerea cererii de recurs sunt declarative și neconfirmate prin probe pertinente care din punct de vedere al utilității nu coroborează între ele.

Instanța de recurs subliniază că, recursul înaintat nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art.466 Cod contravențional pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat dezacordul cu hotărârea contestată fără a fi invocate careva argumente plauzibile, fapt ce constituie temei de respingere a recursului ca fiind nefondat, or, conform art.470 alin.(3) Cod contravențional, instanța de recurs judecă recursul în limitele temeiurilor pentru recurs, având dreptul, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze și alte temeiuri fără a agrava situația contravenientului, circumstanțe care la caz nu se regăsesc.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

13. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor administrate și a adoptat o hotărâre întemeiată, iar cererea de recurs este neîntemeiată, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Primarul orașului Căușeni Anatolie DONȚU și a menține Hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) nr. 4-36/24 din 18 martie 2024 fără modificări.

14. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit. c), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat recursul declarat de Primarul orașului Căușeni Anatolie DONȚU împotriva Hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) nr. 4-36/24 din 18 martie 2024, în cauza contravențională intentată în privința lui SANDU Lidia în temeiul art. 116 alin.(2) Cod contravențional, şi se menține fără modificări Hotărârea atacată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Oxana ROBU**

Judecătorii **Vitalie BUDECI**

Vladislav SCHIBIN